

NHS.9020.3.58.2023

Sandomierz, dnia 21.03.2023 r.

OCENA OKRESOWA

jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągu Czyżów zaopatrującego w wodę miejscowości w gminie Zawichost za 2022 rok

Działając na podstawie:

art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 338), art. 12 pkt 1, pkt 4, pkt 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. 2020 r., poz. 2028 ze zm.), w związku z § 22 ust. 1 pkt od 1 do 3, ust. 2, ust. 3, ust. 4 pkt 1 rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody do spożycia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz. U. 2017 r., poz. 2294),

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny W Sandomierzu

po rozpatrzeniu danych zawartych w protokołach pobrania próbek wody oraz w oparciu o sprawozdania z badań laboratoryjnych przeprowadzonych w 2022 r., z wodociągu Czyżów Szlachecki, administrowanego przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Zawichoście, jednostkę administracyjną Miasta i Gminy Zawichost, służącego do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, dostarczającego wodę z ujęcia podziemnego Czyżów Szlachecki, studnie głębinowe zlokalizowane w miejscowości: Czyżów Plebański, dokonał oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia w odniesieniu do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) i

s t w i e r d z i ł

**woda z wodociągu Czyżów Szlachecki warunkowo spełnia wymagania określone
w załącznikach nr 1 - 4 do w/w rozporządzenia**

U z a s a d n i e n i e:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sandomierzu w oparciu o podjęte i przedstawione wyżej czynności prowadzi stały nadzór sanitarny nad jakością wody do spożycia z wodociągu Czyżów Szlachecki zaopatrującego w wodę miejscowości: Czyżów Szlachecki, Czyżów Plebański, Dąbie, Podszyn.

Wyniki badań analitycznych dotyczą wytypowanych zanieczyszczeń, uważanych za wskaźnikowe lub szkodliwe.

Czynności związane z pobieraniem próbek wody wykonują upoważnieni przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sandomierzu pracownicy, przeszkoleni w zakresie technik pobierania próbek oraz przeszkolony próbkobiorca reprezentujący laboratorium zewnętrzne wykonujące badania w ramach kontroli wewnętrznej.

Badania jakości wody do spożycia zostały przeprowadzone przez laboratoria posiadające akredytację, tj.:

- Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Sandomierzu,

- Dział Laboratoryjny Oddział Badań Higieny Środowiska Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach,
- ECO PROJEKT W. Z. Żywczyk Sp. j. Laboratorium Badań Środowiskowych w Ostrowcu Świętokrzyskim,
- SGS Polska Sp. z o.o. Laboratorium Środowiskowe 43 – 200 Pszczyna, ul. Cieszyńska 52A.

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Zawichoście - administrator wodociągu, w 2022 r. prowadził systematyczną kontrolę wewnętrzną jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w miejscach i z częstotliwością uzgodnioną z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Sandomierzu.

Pobieranie próbek wody dokonywano w wytypowanych punktach zgodnie z ustalonym harmonogramem.

W ramach monitoringu jakości wody prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej - przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sandomierzu pobierali próbki wody z następujących punktów zgodności zlokalizowanych w Czyżowie: Hydrofornia, Zespół Szkoły i Przedszkola, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej pobrał i dostarczył do badania próbki wody przedstawiciel laboratorium zewnętrznego wykonującego badanie z następujących punktów w Czyżowie: studnia S-1, Hydrofornia, Szkoła Podstawowa, Klub Seniora.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sandomierzu okresową ocenę jakości wody wydał na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań, z wyników badań realizowanych według ustalonego harmonogramu przekazywanych przez podmiot odpowiedzialny za jakość wody, analizę podejmowanych działań naprawczych, prowadzonego nadzoru przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Ocena, o której wyżej mowa zawiera informacje dotyczące spełnienia na nadzorowanym terenie wymagań określonych w załącznikach nr 1 i 4 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz ocenę bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów, jako niezbędnych do celów ochrony zdrowia ludzkiego w okresie, dla którego opracowana jest ocena.

Ocena służy do przekazania właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) informacji koniecznych do podjęcia działań mających na celu zaopatrzenie konsumentów w wodę o właściwej jakości.

Ocena o jakości wody do spożycia wydawana jest nie rzadziej niż raz na rok - jeżeli jakość wody pochodzącej z urządzenia wodociągowego lub indywidualnego ujęcia wody jest badana z częstotliwością co najwyżej jeden raz na miesiąc, a uzyskane wyniki badań odpowiadają wymaganiom określonym w załącznikach nr 1 i 4 do rozporządzenia.

Ocenę jakości wody do spożycia sporządzono w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych w 2022 r., które zestawiono w tabeli nr 1.

Tab. 1. Ocena jakości wody w poszczególnych punktach pobrania próbek wody w 2022 r. (próbki wody pobrane do badania w ramach kontroli urzędowej Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz kontroli wewnętrznej administratora wodociągu – Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Zawichoście)

Data pobrania próbki	Miejsce pobrania próbki	Numer protokołu pobrania próbki	Numer sprawozdania z badań/z dnia	Ocena jakości wody
11.01.2022 r. (kontrola wewnętrzna – monitoring kontrolny) zgodnie z harmonogramem	Studnia S-1 Czyżów Plebański	-	26/2022 z dnia 19.01.2022 r.	warunkowo spełnia wymagania rozporządzenia ze względu na podwyższoną wartość: - mętność – 2,2 NTU - żelazo – 288 µg/dm ³
11.01.2022 r. (kontrola wewnętrzna – monitoring kontrolny) zgodnie	Hydrofornia Czyżów Plebański	-	25/2022 z dnia 19.01.2022 r.	warunkowo spełnia wymagania rozporządzenia ze względu na podwyższoną wartość:

<i>z harmonogramem</i>				- mętność – 2,1 NTU - żelazo – 282 µg/dm ³
24.01.2022 r. (kontrola PIS – monitoring kontrolny) zgodnie z harmonogramem	Hydrofornia Czyżów Plebański	SHS.9020.3.6.2022	6/6/N/2022 z dnia 27.01.2022 r.	warunkowo spełnia wymagania rozporządzenia ze względu na podwyższoną wartość: - żelazo – 318 µg/dm ³ - mętność – 3,6 NTU
11.04.2022 r. (kontrola PIS – monitoring kontrolny) zgodnie z harmonogramem	Hydrofornia Czyżów Plebański	SHS.9020.3.76.2022	96/64/N/2020 z dnia 14.04.2022 r.	warunkowo spełnia wymagania rozporządzenia ze względu na podwyższoną wartość: - żelazo – 212 µg/dm ³ - mętność – 2,7 NTU
07.06.2022 r. (kontrola wewnętrzna – monitoring kontrolny) zgodnie z harmonogramem	Zespół Szkoły i Przedszkola Czyżów Szlachecki 164	-	616/2022 z dnia 17.06.2022 r.	warunkowo spełnia wymagania rozporządzenia ze względu na podwyższoną wartość: - mętność – 2,4 NTU - żelazo – 288 µg/dm ³
07.06.2022 r. (kontrola PIS – monitoring przeglądowy) zgodnie z harmonogramem	Hydrofornia Czyżów Plebański	SHS.9020.3.112.2022	LHS.9051.1.505.2022 z dnia 15.06.2022 r.	warunkowo spełnia wymagania rozporządzenia ze względu na podwyższoną wartość: - mętność – 2,6 NTU - żelazo – 282 µg/dm ³
18.08.2022 r. (kontrola wewnętrzna – monitoring kontrolny) zgodnie z harmonogramem	Hydrofornia Czyżów Plebański	-	979/2022 z dnia 22.08.2022 r.	warunkowo spełnia wymagania rozporządzenia ze względu na podwyższoną wartość: mętność – 1,7 NTU
19.09.2022 r. (kontrola PIS – monitoring kontrolny) zgodnie z harmonogramem	Przedszkole Samorządowe Czyżów Szlachecki 164	SHS.9020.3.158.2022	269/194/N/2022 z dnia 22.09.2022 r.	warunkowo spełnia wymagania rozporządzenia ze względu na podwyższoną wartość: - mętność – 2,5 NTU - bakterie grupy coli – 3 j.t.k./100 ml
17.10.2022 r. (kontrola PIS – monitoring kontrolny) poza harmonogramem	Przedszkole Samorządowe Czyżów Szlachecki 164	SHS.9020.3.158.2022	410/220//N/2022 z dnia 20.10.2022 r.	warunkowo spełnia wymagania rozporządzenia ze względu na podwyższoną wartość: - mętność – 2,1 NTU bakterie grupy coli – 1 j.t.k./100 ml
24.10.2022 r. (kontrola PIS – monitoring kontrolny) poza harmonogramem	Przedszkole Samorządowe Czyżów Szlachecki 164	SHS.9020.3.203.2022	414/224//N/2022 z dnia 27.10.2022 r.	warunkowo spełnia wymagania rozporządzenia ze względu na podwyższoną wartość: - mętność – 1,7 NTU

18.10.2022 r. (kontrola wewnętrzna – monitoring kontrolny) zgodnie z harmonogramem	Szkoła Podstawowa Czyżów Szlachecki 164	-	1253/2022 z dnia 21.10.2022 r.	warunkowo spełnia wymagania rozporządzenia ze względu na podwyższoną wartość: - mętność – 1,8 NTU
18.10.2022 r. (kontrola wewnętrzna – monitoring kontrolny) zgodnie z harmonogramem	Hydrofornia Czyżów Plebański	-	1252/2022 z dnia 21.10.2022 r.	w badanym zakresie spełnia wymagania rozporządzenia
07.12.2022 r. (kontrola wewnętrzna – monitoring przeglądowy) zgodnie z harmonogramem	Hydrofornia Czyżów Plebański	-	SB/161232/12/2022 z dnia 27.12.2022 r.	warunkowo spełnia wymagania rozporządzenia ze względu na podwyższoną wartość: - żelazo – 235 µg/dm³ - mętność – 1,5 NTU
21.11.2022 r. (kontrola PIS – monitoring kontrolny) zgodnie z harmonogramem	Hydrofornia Czyżów Plebański	SHS.9020.3.202.21	432/241/N/2022 z dnia 24.11.2022 r.	warunkowo spełnia wymagania rozporządzenia ze względu na podwyższoną wartość: - mętność – 2,5 NTU

Z przedstawionego wyżej zestawienia wyników badań jakości wody do spożycia z wodociągu Czyżów Szlachecki wynika, że wodociąg w 2022 r. pracował niestabilnie, wystąpiły wahania jakości wody pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym.

Zanieczyszczenie fizykochemiczne wody spowodowane jest występowaniem podwyższonego stężenia związków żelaza oraz mętności. Na poprawę jakości wody w 2013 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sandomierzu wydał decyzję administracyjną, której ostateczny termin realizacji wyznaczony był na dzień 31.12.2018 r. ZGKiM nie wywiązał się z ustalonego terminu z powodu braku środków finansowych na całkowitą realizację zadania. W m-cu grudniu 2018 r. ZGKiM w Zawichoście ponownie zwrócił się o prolongatę terminu na okres 3 lat. W odwołaniu przedstawił program działań naprawczych zaakceptowany przez Burmistrza Miasta i Gminy Zawichost. Nie udało się w całości tego programu zrealizować. W grudniu 2021 r. ponownie wpłynął wniosek o prorogację terminu realizacji w/w decyzji administracyjnej do dnia 31.12.2022 r. W odwołaniu przedstawiono, co dotychczas wykonano w celu poprawy jakości wody z wodociągu Czyżów Szlachecki, poinformowano również, że wykonano nowy odwiert studni głębinowej zlokalizowanej w msc. Dziurów, którą planuje się podłączyć do wodociągu Wygoda a następnie grawitacyjnie zasilać wodociąg Czyżów Szlachecki. Zadanie to nie zostało w pełni wykonane a termin realizacji został przesunięty na kolejny rok. Prace związane z budową nowego wodociągu są zaawansowane. W 2022 r. ukończono budowę wodociągu ale nie uzyskano stosownych zezwoleń na użytkowanie (min. brak pozwolenia wodnoprawnego Wód Polskich).

W rozporządzeniu MZ nie wskazano okresu, na jaki można wydać decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia, niemniej jednak ma to być okres usprawiedliwiający podejmowanie koniecznych działań zmierzających do poprawy jakości wody przez administratora wodociągu.

Zgodnie ze stanowiskiem Najwyższej Izby Kontroli stwierdza się przypadki zbyt długotrwałego dostarczania konsumentom wody o parametrach przekraczających dopuszczalne wartości (jak w przypadku omawianego wodociągu). Ponadto NIK zwraca uwagę, że nieprawidłowa realizacja przez gminy zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę jest następstwem nie tylko braku odpowiednich do potrzeb nakładów finansowych, ale także wynika z niewywiązania się

przedsięwzięciach wodociągowych z opracowania wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych, ustalającego priority i kierunki podejmowanych działań. Choć nie ma przesłanek zdrowotnych, że podwyższona wartość żelaza może negatywnie wpływać na zdrowie mieszkańców, to posługując się przykładami, jak wskazano w wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia, żelazo zawarte w wodzie sprzyja wzrostowi bakterii żelazowych, które czerpią energię z jego utlenienia, przyczyniając się do powstawania maziastych osadów wewnątrz przewodów wodociągowych.

Do chwili zastosowania nowych rozwiązań poprawiających jakość wody w wodociągu Czyżów Szlachecki należy zadbać o właściwą eksploatację wodociągu poprzez systematyczne czyszczenie i płukanie urządzeń wodociągowych (zbiorników magazynowych, hydroforów, sieci wodociągowej).

Biorąc pod uwagę bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów wody w odniesieniu do dostępnej wiedzy naukowej, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sandomierzu wydał ocenę o warunkowej przydatności wody do spożycia z wodociągu Czyżów Szlachecki.

Zagwarantowanie bezpieczeństwa jakościowego wody do picia winno się opierać na zastosowaniu wielokrotnych barier od ujęcia do kranu konsumenta, mających na celu zapobieganie skażeniu wody lub jego minimalizowaniu do poziomów nieszkodliwych dla zdrowia.

Bezpieczeństwo jest zwiększone, jeśli wielokrotne bariery, takie jak ochrona zasobów wodnych, właściwy dobór technologii i urządzeń oraz ich eksploatacja na poszczególnych etapach uzdatniania, a także zarządzanie systemami dystrybucji wody (sieciami wodociągowymi), funkcjonują właściwie.

Zaopatrzenie ludności w wodę stanowi o poziomie cywilizacyjnym. Rosnące wymagania dotyczące składu fizyczno-chemicznego i bakteriologicznego wody są wynikiem poznania zagrożeń dla zdrowia człowieka wywołanych obecnością w wodzie substancji pochodzenia naturalnego i antropogenicznego oraz ciągle możliwym zagrożeniem epidemiologicznym.

Pouczenie:

Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne odpowiedzialne jest za wyznaczenie w porozumieniu z właściwym ppis stałych punktów czerpalnych służących do pobierania próbek wody, a jeśli zajdzie taka konieczność wykonanie takich punktów. Ponadto producenci wody są zobowiązani do zapewnienia należytej jakości dostarczanej wody oraz prowadzenia regularnej wewnętrznej kontroli jakości wody.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Sandomierzu
Leszek Zbrojkiewicz

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Zawichost
27 – 630 Zawichost, ul. Żeromskiego 50
2. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej
27 – 630 Zawichost, ul. Żeromskiego 50

Do wiadomości:

1. Starosta Sandomierski
ul. Mickiewicza 34, 27 - 600 Sandomierz
2. Powiatowy Lekarz Weterynarii
ul. Frankowskiego 10, 27 - 600 Sandomierz

3 a/a

HB